

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД
У БЕОГРАДУ
ГжЗ 258/17
18.10.2017. године
Београд

07. 11. 2017

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Зорице Ђаковић, председника већа, Светлане Павић и др Драгице Попеску, чланова већа, у парници тужиоца Матић Верана из Београда, улица Таковска бр. 9, чији је пуномоћник Круна Савовић, адвокат из Београда, улица Македонска бр. 30, против тужених "Инсајдер тим" д.о.о. са седиштем у Београду, улица Теразије бр. 5/7 и Вучићевић Ј. Драгана, улица Теразије бр. 5/7, као главног и одговорног уредника дневног листа "Независне дневне новине Инфомер", чији је заједнички пуномоћник Борис Богдановић, адвокат из Београда, улица Теразије бр. 29, ради накнаде штете, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду П.бр. 50/15 од 02.02.2017. године, у седници већа одржаној дана 18.10.2017. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужених и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П.бр. 50/15 од 02.02.2017. године у ставу трећем изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Београду П.бр. 50/15 од 02.02.2017. године у ставу првом изреке, тако што се усваја тужбени захтев тужиоца па се **ОБАВЕЗУЈУ** "Инсајдер тим" д.о.о. из Београда и тужени Драган Ј. Вучићевић из Београда као главни и одговорни уредник "Независних дневних новина Инфомер" да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због претрпљених душевних болова због повреде достајанства личности, (част и углед) солидарно исплате износ од 100.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 02.02.2017. године као дана пресуђења, па до исплате све у року од 8 дана, док се преко наведеног износа, а до износа досуђеног првостепеном пресудом за износ од још 150.000,00 динара са припадајућом законском затезном каматом, тужбени захтев тужиоца **ОДБИЈА** као неоснован.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу четвртом изреке пресуде Вишег суда у Београду П.бр. 50/15 од 02.02.2017. године, тако што се **ОБАВЕЗУЈУ** тужени да тужиоцу Матић Верану солидарно

исплате на име трошкова поступка износ од 86.000,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема писменог отправака пресуде.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П.бр. 50/15 од 02.02.2017. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца па су обавезани тужени да тужиоцу солидарно исплате на име накнаде нематеријалне штете због претрпљених душевних болова због повреде достајанства личности, части и угледа износ од 250.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 02.02.2017. године, као дана пресуђења, па до исплате, све у року од 8 дана. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца преко досуђеног, а до траженог износа од 500.000,00 динара. Ставом трећим изреке обавезан је друготужени да о свом трошку објави ову пресуду првог дана након правноснажности пресуде без икаквог коментара и без одлагања, а најкасније у другом наредном броју независних дневних новина "Информер" као и у електронском издању ових новина. Ставом четвртим изреке, обавезани су тужени да тужиоцу Матић Верану солидарно исплате на име трошкова поступка износ од 88.600,00 динара, све у року од 8 дана.

Против наведене пресуде тужени су благовремено изјавили жалбу, а како из садржине жалбе произлази првотужени побијајући пресуду у ставу првом и четвртном изреке, а друготужени ставу првом, трећем и четвртном изреке из свих законом прописаних разлога.

Апелациони суд у Београду је испитао првостепену пресуду у границама законских овлашћења прописаних одредбом члана 386 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", број 72/11) и нашао да жалба тужених није основана.

Побијана пресуда није захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из одредбе члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП-а, на које повреде овај суд као другостепени пази по службеној дужности, нити битном повредом одредаба парничног поступка из тачке 12 цитиране законске одредбе на коју тужени неосновано указују у жалби. Наиме, изрека пресуде је јасна и разумљива и не противречи себи нити разлозима датим у њој, у пресуди је наведено довољно разлога о свим битним чињеницама, па се њена законитост и правилност могу испитати.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у време подношења тужбе 04.02.2015. године био главни и одговорни уредник информативног програма Радио дифузног предузећа "Б 92" и један од мањинских акционара у том предузећу. Првотужени је оснивач дневних новина "Независне дневне новине Информер" који је основан 2012. године са територијалном дистрибуцијом на целој територији Републике Србије. Од оснивања друготужени је главни и одговорни уредник и власник првотуженог са 100%. У периоду од августа 2014. године до маја 2015. године у серији текстова објављених у дневном листу "Информер" писано је о тужиоцу и то у тексту од 04.08.2014. године- тема је именовања директор РТС-а; текст од 19.09.2014. године се бави наводном најавом отказа тужиоцу на "Б 92"; текст од 02.12.2014. године се бави вредношћу акција тужиоца у "Б92", менаџерским уговором и висином отпремнине,

текст од 20.09.2014. године је колумна друготуженог; текст од 27.01.2015. године се бави информацијама да тужилац неће на РТС; текст од 25.05.2015. године наводи да је "Тасовац дао Верану 3.880.000,00 динара"; текст од 27.05.2015. године наводи да је "АНЕМ Верана Матића добио 9.715.000,00 динара, с тим да су тужени и пре овог периода од оснивања континуирано писали негативне текстове о тужиоцу. Тужилац се због континуитета у емитовању лажи осећао веома лоше, с обзиром да су у објављеним текстовима створени стереотипи код одређене популације и трајна штета по тужиоца која се не може исправити, с обзиром да су неистините информације изнете у листу који има висок тираж, те му се неистинама изнетим о њему урушава кредибилитет, нарочито имајући у виду да води Фонд „Б92“ чији се рад заснива на поверењу, будући да се за рад наведеног фонда донирају високе своте новца, због чега донатори очекују и захтевају велико поверење од лица са којима сарађују. С друге стране, он је у новинским чланцима туженог приказан као веома богат човек са сумњиво зарађеним новцем, да он као новинар од 2011.године има полицијске обезбеђење, али да његова породица није заштићена, па оваквим изношењем информација може бити нанета штета његовој породици.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да је сагласно члану 10 Европске конвенције о људским правима и Етичког кодекса новинара Србије закључак текста од 20.09.2014. године који је у левом доњем углу има фотографију тужиоца Верана Матића, а испод фотографије питања која су директно упућена Верану која гласе "Јеси ли продао "Б 92" и „ Јеси ли узео кеш, јеси ли се на сумњив начин обогатио и јеси ли се добровољно повукао у хуманитарце, све то јеси па онда ћути" а која су формулисана као категоричне тврдње да је тужилац продао "Б 92" и да је узео кеш, да се на сумњив начин обогатио, за које информације је првостепени суд утврдио да не одговарају истини, због чега је оценио да се у конкретном случају не ради о колумни друготуженог, већ о преношењу неистинитих информација о тужиоцу, те да с обзиром на контекст у коме су наводи изнети одсуство добре намере новинара, као и да је дошло до угрожавања кредибилитета тужиоца као јавне личности и дугогодишњег новинара и уредника, то је овим текстом нанет душевни бол тужиоцу и повређена његова част и углед.

Надаље, првостепени суд је оценио да су и у тексту од 27.01.2015. године изнети наводи који представљају понашање и деловање тужених без добре намере, односно са намером да доведу у питање кредибилитет тужиоца као јавне личности и дугогодишњег професионалног новинара и уредника јавних гласила, а да због текста објављеног 2.12. 2014. године постоји основана бојазан тужиоца да напред наведени текст може утицати на безбедност тужиоца и његове породице, с о обзиром да се тужиоцу импутира да је новинар богаташ, да је једини новинарски тајкун, те да се даље наводе и набрајају подаци из менаџерског уговора тужиоца који представљају пословну тајну. Чак и да су тужени имали увид у менаџерски уговор и да су „подаци о падобрану од 3.100,00 евра“ тачни и у том случају тужени не би имали овлашћење да такве податке изнесу, с обзиром да се ради о пословној тајни, и о приватним подацима, а сагласно садржини одељка 5 и 7 Етичког кодекса новинара Србије. Текстовима објављеним након подношења тужбе дана 25.05.2015. године и 27.05.2015. године по налажењу првостепеног суда није показана непристрасност и зла намера аутора и да наводи у овим текстовима нису објављени са намером да се нанесе штета тужиоцевој

части и у угледу већ да се постигне конструктивна расправа у демократском друштву, с обзиром да се ради о државним средствима, те да постоји оправдани интерес јавности да буде упозната са радом, а посебно одлуком Министарства културе коме се додељују буџетска средства, због чега наведеним текстовима није дошло до повреде части и угледа тужиоца на уштрб слободе изражавања медија, па тужиоцу за наведене текстове не припада накнада штете на име навода у напред наведеним текстовима. Дакле, првостепни суд је оценио да су наводи из текстова од 04.08.2014. године, па закључно са текстом објављеним 27.01.2015. године лезионо способни да код тужиоца изазову душевне болове због повреде угледа и части и да су таквог интензитета да то оправдава досуђивање новчане накнаде нематеријалне штете, због чега је одлучио као у ставу првом изреке.

Првостепни суд је правилно применио одредбу члана 120 Закона о јавном информисању када је обавезао друготуженог да најкасније у другом наредном броју независних дневних новина "Информер" као и у електронском издању ових новина објави ову пресуду

Оцењујући наводе жалбе тужених, у потврђујућем делу, Апелациони суд у Београду налази да је првостепени суд на правилно и потпуно утврђено чињенично стање, правилно применио материјално право дајући за своју одлуку разлоге које у свему прихвата и овај суд.

Наиме, чланом 10 Европске конвенције о људским правима прописано је да свако има право на слободу изражавања, које право укључује слободу поседовања сопственог мишљења, као и примање и саопштавање информација без мешања јавне власти. Етички кодекс новинара Србије прописује да је обавеза новинара да тачно, објективно, потпуно и благовремено извести о догађајима од интеса за јавност поштујући права јавности да сазна истину и држећи се основних стандарда новинарске професије. Право је медија да имају различите уређивачке концепте, али је обавеза новинара и уредника да прави јасне разлике између чињеница које се преносе, коментара, претпоставки и нагађања. Нespoјиво је са новинарством изношење и објављивање неоснованих оптужби, клевета, гласина као измишљених писама или писама чији аутор није познат или његов идентитет није проверљив.

Одредба члана 5 Закона о јавном информисању и медијим прописује да се путем медија објављују информације, идеје и мишљења о догађајима и личностима о којима јавност има оправдан интерес да зна без обзира на начин на који су прибављене информације, али у складу са одредбама ово закона, те да свако има право да истинито, потпуно и благовремено буде обавештен о питањима од јавног значаја, због чега су средства јавног обавештавања дужна да то право поштују. Одредбом члана 8 истог закона прописано је да изабрани, постављени, односно именовани, носилац јавне и политичке функције дужан је да трпи изношење критичких мишљења која се односе на резултате његовог рада, односно на политику коју спроводи у вези са објављивањем његове функције без обзира на то ли се осећа лично повређеним изношењем тих мишљења. Одредбом члана 9 цитираног закона прописано је да су уредник и новинар дужни да са пажњом примереном околностима пре објављивања инфомације које садрже податке о одређеној појави, догађају или личности провере њено порекло,

истинитост и потпуност, те да према члану 15 истог закона новинар, одговорни уредик и издавач који су пре објављивања са пажњом примереном околностима могли утврдити неистинитост или непотпуност информације, а исту су објавили солидарно одговарају за материјалну и нематеријалну штету проузроковану објављивањем информација. Одредбом члана 112 истог закона прописано је да лице на које се односи информација чије је објављивање у складу са овим законом забрањено, а које због њеног објављивања трпи штету има право на накнаду материјалне и нематеријалне штете у складу са општим прописима и одредбама овог закона, независно од других средстава правне заштите која том лицу стоје на располагање, у складу са одредбама овог закона. Углед и част су моралне категорије и спадају у права личности која су заштићена Уставом, законом и међународним актима које је наша земља радификовала и које су стога саставни део унутрашњег правног поретка. Право на углед и част је право на поштовање људске части и заслуженог и стеченог угледа лица које се штити од стварања погрешне представе о лицу које нарушава његово добро име.

Имајућу у виду цитиране законске одредбе и по налажењу Апелационог суда правилно је првостепени суд оценио да су наводи из текстова од 04.08.2014. године, па закључно са текстом објављеним 27.01.2015. године лезионо способни да код тужиоца изазову душевне болове због повреде угледа и части и да су таквог интензитета који оправдава досуђивање новчане накнаде нематеријалне штете, како је то правилно оценио првостепени суд.

Стога су неосновани наводи жалбе туженог да ожалбена пресуда у побијаном делу се не може испитати, с обзиром да суд усваја тужбени захтев у висини од 90% тужбом траженог износа, при томе налазећи да су само текстови објављени од 04.08.2014. па закључно са текстом објављеним 27.01.2015. године лезионо способни да наруше част и углед тужиоцу, без образлагања таквих закључака у образложењу, јер из садржине побијане пресуде нема разлога о основаности захтева тужиоца, будући да је образложење одлуке само пуко парафразирање навода и закључака самог тужиоца о тим текстовима. Ово јер је првостепени суд супротно наводима жалбе тужених за своју одлуку у овом делу дао јасне и довољне разлоге из којих налази да се у конкретном случају ради о преношењу неистинитих информација о тужиоцу, те да с обзиром на контекст у коме су наводи изнети као и одсуство добре намере новинара је довело до угрожавања кредибилитета тужиоца као јавне личности и дугогодишњег новинара и уредника, чиме је овим текстовима тужиоцу нанет душевни због повреде части и угледа.

Неосновани су и наводи жалбе тужених да пресуда не садржи јасне разлоге о садржини текста од 20.09.2014. године, имајући у виду да првостепени суд без подлоге у доказима наводи да наведени текст садржи чињеничне наводе, иако је реч о употреби стилских фигура од стране друготуженог као новинара, а у склопу његове редовне колумне "Доста злочина" које друготужени годинама уназад објављује сваке суботе, те и да поред тога што је питању колумна суд на потпуно произвољан начин објашњава да се у конкретном случају ради о преношењу неистинитих информација о тужиоцу. Ово због тога што је неспорно да у медијском праву у сукобу између слободе изражавања и основних права личности, начелно важи правило да су вредносни судови слободни, међутим, чињенични то нису. Чињенични искази су подложни проверљивости и у

презентирању чињеница новинар нема потпуну слободу већ мора поступати са новинарском пажњом која подразумева напор да се утврди истинита чињеница. Неспорно је да друготужени као колумниста има право да у својој колумни износи своје ставове и мишљења. Међутим, закључак текста од 20.09.2014. године који у левом доњем углу има фотографију тужиоца Верана Матића, а испод фотографије и питања која су директно упућена Верану и која гласе “Јеси ли продао “Б 92”, Јеси ли узео кеш, јеси ли се на сумњив начин обогатио, јеси ли добровољно отишао у хуманитарце, све то јеси па онда ћути” су формулисана као категоричне тврдње да је тужилац продао “Б 92”, да је узео кеш, да се на несумњив начин обогатио, а за информације је првостепени суд утврдио да не одговарају истини, с обзиром на изведене доказе и исказ тужиоца, због чега је правилно првостепени суд нашао да се у конкретном случају ради о преношењу неистинитих информација о тужиоцу те да се имајући у виду контекст у ком су наводи изнети, односно да постоји одсуство добре намере друготуженог, то је дошло до угрожавања кредибилитета тужиоца као јавне личности и дугогодишњег новинара и уредника, те да је овим текстом нанета душевна бол тужиоцу и да му је повређена част и углед.

Неосновани су и наводи жалбе тужених да првостепени суд није извео све предложене доказе, с обзиром да су тужени још у одговору на тужбу предложили да у складу са чланом 241 став 1 Закона о парничном поступку суд наложи тужиоцу да презентира спорни менаџерски уговор који се спомиње у тексту од 02.12.2014. године, а који доказни предлог суд ни не помиње у ожалбеној пресуди. Наиме, из стања у списима произлази да је пуномоћник туженог на рочишту за главну расправу одржану дана 02.10.2015. године, између осталог предложио да тужилац достави менаџерски уговор од 02.12.2014. године у складу са чланом 241 ЗПП. Првостепени суд на рочишту за главну расправу нити у даљем току првостепеног поступка није одлучио о овом доказном предлогу тужених. На рочишту за главну расправу одржаном дана 02.02.2017. године на којој је главна расправа закључена пуномоћник тужених није имао нових доказних предлога и предложио је да се главна расправа закључи и овим својим поступањем по налажељу Апелационог суда одустао од овог доказног предлога, због чега се неосновано у жалби указује на учињену битну повреду одредаба парничног поступка. 374 став 1 у вези са чланом 315 став 1 и 2 Закона о парничном поступку.

Неосновани су и наводи жалбе да првостепени суд није ценио све изведене доказе у њиховој повезаности, а исказ друготуженог само препричава али га уопште не цени. Наиме, очигледно је да првостепени суд није поклатио веру исказу друготуженог јер је он у очигледној супротности са садржином исказа тужиоца, ком исказу је суд у целисти поклатио веру, с обзиром да је исти дат искрено, јасно, убедљиво и уверљиво, због чега се неосновано жалбом туженог указује да је првостепени суд пропустио да цени све изведене доказе.

Неосновани су и наводи жалбе тужених да је првостепени суд погрешно применио материјално право јер чланци које суд сматра лезионо способним ни на који начин не повређују тужичеву част и углед пошто се баве питањима о којима јавност има оправдани интерес да буде информисана, а објављене информације се базирају на кредибилним новинарским изворима које тужени не морају открити. Наиме, став је и првостепеног суда да тужилац као дугогодишњи професионални новинар и уредник

јавног гласила и као лице познато широј домаћој и страној јавности мора имати виши праг толеранције од прага толерације просечне особе на пажњу медија чак и када та пажња није добронамерна. Међутим, наводима из текстова почев од 04.08.2014. године, па закључно са текстом објављеним 27.01.2015. године о тужиоцу су изнете и пренете неистините инфомације које су лезионо способне да му повреди част и углед, због чега и по налажењу овог суда оправдавају досуђивање новчане накнаде нематеријалне штете сагласно одредби члана 8, 9, 112 и 115 Закона о јавном информисању и медијима.

Неосновани су и наводи жалбе туженог да образложење пресуде не садржи јасне и разумљиве разлоге за став суда о основаности тужбеног захтева у ситуацији када је део тужбе неблаговремен, а да за део спорних текстова суд налази да у њима нису показани пристрасност и зла намера аутора, међутим, ожалбеном пресудом тужиоцу се досуђује накнада. Ово имајући у виду, а што произлази из навода тужбе тужилац је у прилог својих тврдњи да се на њега од стране тужених од оснивања листа „Информер“ врши константна повреда части и угледа објављивањем неистинитих инфомација, због чега је као доказ приложио и копију текста „Веран Матић тајно изабран у "УО Привредне коморе" који је објављен дана 14.06.2012. године, копију текста „Веран нас кошта више од министра“ који је објављен дана 13.07.2013. године, копију текста „Веран јесте најгори“ објављен дана 16.07.2013. године и копију текста „Дунав поклатио "Б 92" 10.301.944,62 динара“ који је објављен дана 29.10.2013. године. Међутим, тужилац накнаду нематеријалне штете због повреде части и угледа тражи за текстове објављене дана 04.08.2014. године, дана 19.09.2014. године, за текст објављен дана 02.12.2014. године, 20.09.2014. године и 27.01.2015. године. Дакле, тужилац је тужбом тражио накнаду нематеријалне штете због повреде части и угледа због објављивања неистинитих инфомација само у погледу оних текстова који су објављени у законском року од шест месеци од подношења тужбе у складу са одредбом члана 118 Закона о јавном информисању и медијима. Првостепени суд је дао јасне разлоге из којих налази да је садржином текстова објављених од 04.08.2014. године, па закључно са текстом објављеним 27.01.2015. године нанета душевна бол тужиоцу и повређен његов част и углед.

Међутим, одлучујући о висини накнаде нематеријалне штете која припада тужиоцу због повреде части и угледа, по налажењу овог суда првостепени суд је погрешно применио материјално право и одредбу члана 200 Закона о облигационим односима. Наиме, одредбом члана 200 Закона о облигационим односима прописано је да ће суд за претрпљене душевне болове због повреде угледа и части, уколико нађе да околности случаја то оправдавају досудити правичну новчану накнаду независно од накнаде материјалне штете, као и у њеном одсуству.

Апелациони суд је приликом одлучивања о висини правичне новчане накнаде коју треба исплатити тужиоцу због повреде части и угледа имао у виду да је дневни лист "Независне дневне новине "Информер" високо тиражни лист са преко 100.000 примерака, да је доступан великом броју људи, да је тужилац личност на коју је усмерена пажња јавности и да је присутан у јавном животу државе, те да услед тога објављивање спорних новина има посебну тежину за тужиоца као једног од угледнијих српских новинара и уредника који се кроз "Фонд Б 92" бави и хуманитарним филантропским радом и задужбинарством. Међутим, имајући у виду да је тужилац

остварио и неновачну накнаду нематеријалне штете, с обзиром да је у складу са чланом 120 Закона о јавном информисању првостепени суд обавезао друготуженог да најкасније у другом наредном броју независних дневних новина "Информер", као и у електронском издању ових новина објави ову пресуду, Апелациони суд налази да износ од 100.000,00 динара представља правичну сатисфакцију за причињену штету за текстове које су тужени објављивали током пуних шест месеци и да досуђени износ тужиоцу треба да пружи одговарајућу сатисфакцију према значају повређеног добра и тежини повреде у складу са чланом 200 ЗОО, па је стога делимично усвојио тужбени захтев и одлучио као у ставу другом изреке, док је преко досуђеног износа одбио тужбени захтев као превисоко опредељен. На досуђени износ суд је на основу члана 277 ЗОО тужиоцу досудио законску затезну камату почев од дана пресуђења, па до исплате, будући да је тог дана утврђена висина штете.

Из наведених разлога, Апелациони суд у Београду је одлучио као у ставу првом и другом изреке, а на основу одредбе члана 390 и 394 тачка 4 Закона о парничном поступку (Сл.гласник Р. Србије бр. 72/11).

Надаље, како је првостепена пресуда делом преиначена, Апелациони суд у Београду је на основу одредбе члана 165 став 2 одлучио о трошковима целог парничног поступка. Тужилац сагласно одредби члана 153 и 154 има право на трошкове који су потребни и нужни за вођење овог поступка и односе се на заступање од стране пуномоћника из рада адвоката и то за састав тужбе и два образложена поднеска у износу од по 6.000,00 динара, за присуство пуномоћника на пет одржаних рочишта у износу од по 7.500,00 динара, на једно неодржано рочиште у износу од 4.500,00 динара, што укупно представља износ од 54.000,00 динара све по важећој АТ, те на име таксе за тужбу у износу од 19.800,00 динара и одлуку у износу од 12.200,00 динара по важећој ТТ.

Председник већа – судија
Зорица Ђаковић с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић

